

За наукові кадри

ОРГАН ПАРТКОМУ, РЕКТОРАТУ, ПРОФКОМУ, МІСЦЕВОМУ ТА КОМІТЕТУ ЛКСМУ
ОДЕСЬКОГО ОРДЕНА ТРУДОВОГО ЧЕРВОНОГО ПРАПОРА ДЕРЖАВНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА

Видається з 1933 р. № 24 (1477). 11 ЧЕРВНЯ 1982 РОКУ. Виходить щотижня. Ціна 2 коп.

Увага! Йде сесія.

Екзамен — урок на майбутнє

Земний шар, його материки і океани, гори і низини, ріки, притоки, басейни, острови, півострови, пустелі, плато, різновиди рослинності, що й коли утворилося за сотні мільйонів років тому (ери), і багато іншого чешь сьогодні на екзамені у фізиків-географів II курсу (геофак).

Екзамен складає I група, дві інші групи складатимуть пізніше. Сказати, що група на курсі найкраща, не можна, проте... Та про це, мабуть, конкретніше скаже комсорг курсу (з цієї ж групи) Ігор Шпиклірний, котрий тільки-но відповів, і відповів на «відмінно». Не тільки фізико-географічне районування частин світу, не тільки географію Центральної Америки чи Альпійський гірський пояс Євразії, (питання білета № 20), знає блискуче, а й весь курс дисципліни і суміжні з нею предмети також. Та найбільше його захоплює економічна географія країн, особливо ж океан, його майбутнє: життя, продукти харчування, копалини (про економіку Світового океану написав цікаву курсову). Обрав юнак для себе науковий шлях над-

звичайно тернистий, мало звіданий, хоча увагою його сучасні вчені і не обділяють. Ватажок — комсорг, активний, завзятий, беручий, єдиний, хто на курсі став Ленінським стипендіатом.

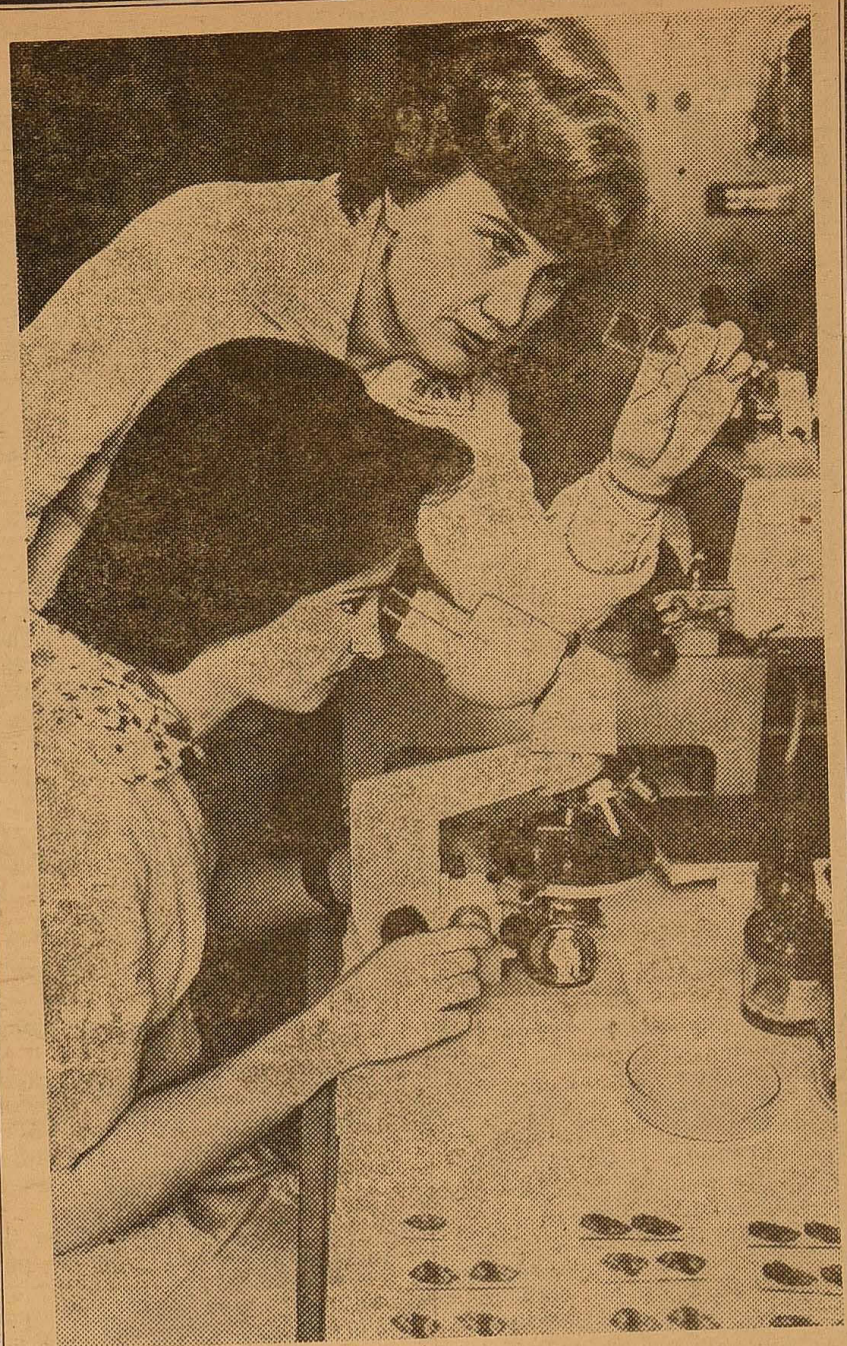
— Про нашу групу № 1 я можу говорити тільки в порівнянні з іншими двома. В тих групах вища якість навчання, в нас — загальний рівень, там по два відмінники навчаються, в нас — три... Значна частина групи — чудові студенти, комсомольці, що люблять свою науку, свій факультет, групу і працюють з повною віддачею на кількох фронтах. Так, наші відмінники С. Ляшенко (староста групи), О. Храпенко (член курсового бюро КСМ, сектор ідеології) — бойові активісти, непримиренні до певних недоліків.

...Екзамени в розпалі. Біля геоморфологічної карти світу відповідає студент Віталій Кугут. З його розповіді предстає переді мною величавий Дунай, що, виявляється, відноситься до басейну Атлантичного океану, витікає з гір Шварцвальду, ділиться на три частини, тому і кількість вод та типи живлення їх різні. Ось тут

ріку поповнюють щедрі дощі, сніги та джерела з таючих льодовиків Альпійських гір. Східна частина Дунаю — найбільш судноплавна, Дунай — ріка міжнародна. Передова громадськість багатьох країн, які омиває Дунай, зацікавлена в економічному використанні і збереженні його водних ресурсів, його чистоти і краси. На додаткові запитання екзаменатора — доцента кафедри фізичної географії Ю. О. Амброз — лунають чіткі відповіді. Оселедці і білуга трохи підвели. То ж, хоч і впевнено відповідав на цілий ряд інших питань, зокрема — про острів Цейлон, — одержав таки «четвірку». Як і студенти О. Чернега, І. Федоренко, О. Опаренко.

Є, звичайно, і задовільні оцінки. Та віриш, дивлячись на цю чудову молодь, котру привели на факультет романтичні пристрасті — не менші, ніж у Пржевальського, Ферсмана, Жана Кусто, що екзамен для неї теж стає надзвичайно корисним — учбовим і громадянським — уроком на майбутнє, що він виявить окремі недоліки, спрямує її до значніших успіхів.

А. КАРМІННИЙ.

Доцент кафедри фізіології людини і тварин Лідія Іванівна Семик керує науковою роботою студентки IV курсу Олени Шегельської, що проходить переддипломну практику. Вона — відмінник навчання, староста групи, активна комсомолка.

Фото М. РИЖАКА.

ЄДИНИЙ ПОЛІТДЕНЬ

Сьогодні в нашій області буде проведено єдиний політдень по темі «В ім'я народного блага». Він присвячується широкому роз'ясненню рішень травневого (1982 р.) Пленуму ЦК КПРС, схваленої ним Продовольчої програми СРСР на період до 1990 року.

Найвищою метою політичності КПРС завжди була, є й буде турбота про благо народу. Необхідно особливо підкреслити, що Продовольча програма, розроблена з ініціативи товариша Л. І. Брежнєва, стала новим яскравим проявом турботи партії про людину праці, її добробут.

Основою Продовольчої програми є сільськогосподарське виробництво. За останні півтора десятиріччя в цю найважливішу галузь народного господарства країни були вкладені величезні кошти і матеріальні ресурси. Тільки в нашій області основні фонди сільськогосподарського призначення зросли більше як у 3,5 раза, енергетичні потужності — в 2,6 раза, площі зрошувальних земель — в 4,4 раза. Велика наполеглива робота по інтенсифікації сільськогосподарського виробництва дала змогу, незважаючи на несприятливі погодні умови останніх років, значно збільшити виробництво найважливіших видів продукції, що забезпечує задоволення основних потреб радянських людей.

Однак, як відзначив товариш Л. І. Брежнєв на Пленумі ЦК КПРС, ми не можемо задовольнятися досягнутим. Не задовольняється попит на м'ясні й молочні вироби, не вистачає овочів і фруктів. Партія вказала на об'єктивні і суб'єктивні причини цього явища. Схвалена Пленумом ЦК КПРС Продовольча програма враховує всі фактори.

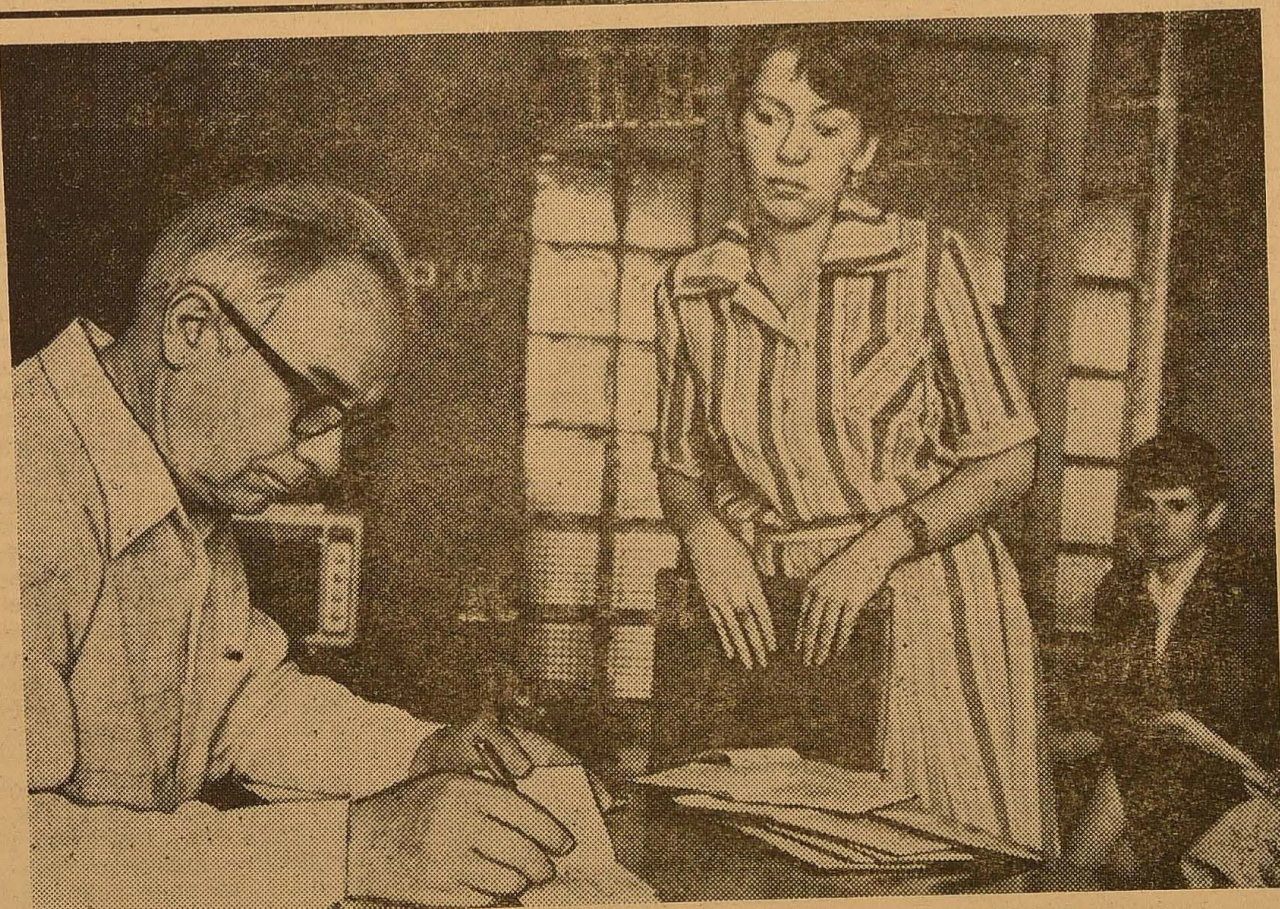
Ключовою проблемою в сільському господарстві залишається далі збільшення виробництва зерна.

По нашій області валовий збір його в 1985 році передбачається довести до 3 мільйонів 530 тисяч і в 1990 році — до 3 мільйонів 770 тисяч тонн. Це зростання планується одержати шляхом підвищення врожайності зернових культур. Для поповнення запасів кормів поряд із збільшенням виробництва ячменю і вівса треба повніше використати великі можливості кукурудзи.

В області здійснюються конкретні заходи по вдосконаленню спеціалізації, концентрації та інтенсифікації тваринництва, збільшенню поголів'я всіх видів худоби і птиці.

Пропагандистам, агітаторам, політінформаторам треба підкреслити грандіозність, масштабність завдань, які стоять перед країною, областю, кожним трудовим колективом по реалізації Продовольчої програми. Успіх справи залежить від рівня роботи в масах, їх мобілізації на успішне виконання завдань, поставлених у доповіді товариша Л. І. Брежнєва на травневому (1982 року) Пленумі ЦК КПРС, в документах, прийнятих Пленумом.

Захист курсових робіт на III курсі факультету романо-германської філології. НА ЗНІМКУ: доцент Я. Я. Найдорф ставить в залікову книжку студентки, активної комсомолки Лариси Степанової відмінну оцінку.

Фото М. РИЖАКА.

ГІДНО ЗУСТРІНЕМО СЛАВЕТНИЙ

Як уже повідомлялось, 2 червня відбулись збори партійного активу ОДУ. З доповіддю «Про виконання Постанови ЦК КПРС «Про 60-у річницю утворення Союзу Радянських Соціалістичних Республік» і завдання партійної організації ОДУ» виступив секретар парткому, доцент Л. Х. Калуст'ян.

— Літопис нашої країни, — говорить доповідач, — багатий подіями, які зіграли визначну роль у створенні і зміцненні соціалістичної держави, розвитку братерської дружби народів СРСР, їх згуртованості під непереможним прапором великого Леніна. До таких подій відносяться і утворення СРСР. Постанова ЦК КПРС «Про 60-у річницю утворення Союзу Радянських Соціалістичних Республік» всебічно розкриває історичне значення утворення СРСР — першої в світі єдиної багатонаціональної держави робітників і колгоспників.

Особлива роль в ленінському плані побудови соціалізму належить культурній революції. Сучасна радянська вища школа — невід'ємна складова частина єдиного народногосподарського комплексу СРСР, одна з найкрупніших галузей його невідчужливої сфери.

Сьогодні колектив університету, як і всі вузівські колективи країни, живе насиченим, творчим життям, активно бере участь в розвитку природознавства і техніки, актуальних проблем марксистсько-ленінської теорії, широко впроваджує свої розробки в народне господарство, прагне гідно зустріти славетний ювілей.

Парткомом і ректоратом розроблені плани заходів по підготовці і проведенню святкування 60-річчя утворення СРСР, проведені факультетські збори, присвячені виконанню Постанови ЦК КПРС. Ювілейна тематика відтворена в текстах лекцій, курсових і дипломних роботах, проведено і ряд інших заходів.

Ми повинні говорити про завдання учбово-виховної, наукової роботи, про невирішені проблеми, про вдосконалення стилю роботи всіх ланок. 17 березня 1982 року відбувся загальноуніверситетський партійний актив, де було обговорено питання «Про підсумки учбово-виховної роботи в першому семестрі 1981—1982 учбового року і завдання партійної організації університету». Партійний актив по-діловому обговорив і прийняв постанову, спрямовану на поліпшення учбово-виховної роботи. Але чи все зроблено?

Ми не раз говорили про підвищення методологічної направленості викладання суспільних, гуманітарних, природничих наук, про те, щоб кожна лекція формувала світогляд, пробуджувала творчу думку студентів.

В цій справі є ряд суттєвих недоліків, які відбиваються на якості підготовки спеціалістів. Це, по-перше, стан трудової дисципліни у студентів. Головна група народного контролю в березні — квітні перевіряла стан трудової дисципліни і вивчила питання діяльності старост груп і курсів. Доброго слова заслугове робота деканату механіко-математичного, біологічного, історичного факультетів, які суворо віднеслись до порушників трудової дисципліни. На цих факультетах і пропусків менше, і результати в учбовій роботі вищі.

Досить складне становище на геолого-географічно-

му і на факультеті романогерманської філології. Деканати і громадські організації, викладачі цих факультетів не приділяють певної уваги питанням дисципліни, не контролюють роботу старостами груп, не завжди відповідають дійсності. Особливо помітно це на філологічному факультеті і на старших курсах юридичного.

Викладачі повинні допомагати деканату в зміцненні трудової дисципліни і підвищенні вимогливості до студентів.

Важливою проблемою є навчання молодих викладачів, яким треба надавати реальну ділову допомогу в читанні лекцій, в проведенні семінарських занять. Це повинно стати системою. Мова йде і про підвищення відповідальності молодих викладачів.

В плані підготовки до 60-річчя утворення СРСР науково-дослідною частиною університету проведена значна робота. Вона відзначена на засіданні керівників вузів Південного регіону.

Колективи кафедр, наукових закладів, проблемних і галузевих лабораторій надають науково-практичну допомогу народному господарству союзних республік. Вчені нашого університету виконують роботи для РРФСР, України і Молдавії, ряд робіт ведуться за замовленнями Литви, Білорусії, Казахстану, Узбекистану, Латвії, Вірменії, виконують 82 договори про творчу співдружність з підприємствами і закладами Академії наук УРСР, БРСР, Таджикистану і Киргизії. Показовим зразком співробітництва вчених і виробників братерських республік є розробки, які проведені в галузевій лабораторії непорушних методів контролю під керівництвом тт. В. М. Білоуса, А. А. Ханонкіна. Колективом кафедри хімічних методів захисту навколишнього середовища створені респиратори, які в ряді союзних республік країни знайшли своє впровадження. Таких прикладів можна навести багато.

В тісному співробітництві з астрономами РРФСР, Білорусії, Закавказзя і середньоазійських республік працюють вчені-астрономи під керівництвом члена-кореспондента АН УРСР професора В. П. Цесевича.

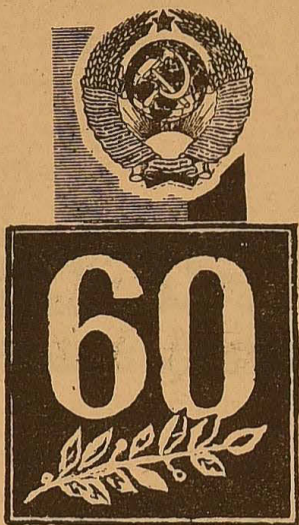
Велику роботу проводить колектив кафедри радянської літератури і літератури народів СРСР, якою керує професор В. В. Фашенко, по зміцненню творчих зв'язків з братніми університетами.

Успішно виконуються соціалістичні зобов'язання з підготовки кандидатів наук. В цій п'ятирічці взято хороший старт з підготовки кандидатів наук: зобов'язання — 150, а вже підготовлено 63 вчених.

Але свої зобов'язання по захисту кандидатських дисертацій погано виконують геолого-географічний, біологічний, юридичний факультети, кафедра філософії. Декани факультетів і секретарі парторганізацій повинні більше приділяти уваги вимогливості і відповідальності. Взяли зобов'язання — виконуйте!

Доповідач підкреслює, що

невисока ефективність підготовки кадрів через аспірантуру пояснюється недоліками відбору, безвідповідальністю самих аспірантів, недоброросливим відношенням до справи їх керівників, а також слабким контролем і вимогливістю з боку наукової частини, рад і партбюро факультетів за цією важливою ділянкою нашої діяльності.

В XI п'ятиріччі ми взяли зобов'язання підготувати 20 докторських дисертацій, але поки що результати нас не задовольняють, особливо на хімічному, біологічному і філологічному факультетах. Ректорату, парткому і факультетам потрібно зробити висновки за критикою цього питання вищестоящих партійних органів.

Виконуються плани підготовки і здачі до друку монографій, плани заявок на винаходи і інші основні показники роботи. Разом з тим колективи хімічного, механіко-математичного, історичного факультетів не передбачили підготовки учбових посібників з грифом Мінвузу в XI п'ятиріччі.

Слабко запроваджуються у виробничтво результати госпбюджетної тематики, щорічно запроваджується не більше 10—15 процентів закінчених госпбюджетних НДР.

Історичну дату — 60-річчя утворення СРСР — повинні ознаменувати новими глибокими дослідженнями наші історики, юристи, філологи, суспільствознавці.

Ми всі знаходимося під враженням травневого Пленуму ЦК КПРС та промови товариша Л. І. Брежнєва «Про Продовольчу програму на період до 1990 року і про заходи по її реалізації». Це зобов'язує нас внести свій достроковий вклад у її виконання. Наші біологи, хіміки, географи, фізики повинні надати суттєву допомогу сільському господарству. Такий наш громадянський обов'язок.

Необхідно і надалі розвивати ініціативу Харківського, Донецького політехнічних та Дніпропетровського металургійного інститутів під девізом: «Творчий союз вищої школи і виробництва — на службу п'ятиріччі», схвалену ЦК Компартії України.

Партком і ректорат, — продовжує далі доповідач, — розглядають навчання і виховання як єдиний процес. Комуністичне виховання студентів в учбовому процесі органічно доповнюється різноманітністю і багатогранною ідейно-виховною роботою у позаурочний час.

Важливим стимулом активізації і вдосконалення роботи по вихованню у студентів активної життєвої позиції, громадянської зрілості для університетської партійної організації явилась Постанова ЦК КПРС «Про

ЗІ ЗБОРІВ ПАРТІЙНОГО АКТИВУ ОДУ

60-річчя утворення Союзу РСР».

Серед форм політичного виховання, як основи формування моральних якостей майбутніх спеціалістів варто відзначити оперативне інформування про внутрішні і міжнародні події через систему політичних інформацій. Тут дуже велика роль кураторів. Проводжувані парткомом семінари-наради, науково-практичні конференції кураторів націлюють на вирішення головної проблеми — формування марксистсько-ленінського світогляду.

Важливою формою політичного виховання в університеті стали кафедральні клуби (істфак, юрфак, філфак, хімфак, біофак), де за «круглим столом», за чашкою чаю професори і викладачі разом зі студентами обговорюють питання патріотичного виховання. Тут проходять зустрічі з цікавими людьми, ветеранами війни і праці, знатними людьми. Керівний склад університету регулярно виступає перед студентами. Активною стала участь проректорів, членів парткому, деканів і секретарів партбюро в проведенні єдиних політднів, що сприяло підвищенню інтересу до них слухачів.

Проте здійснення принципів комплексного виховання приводить нас знову і знову до проблеми кадрів, необхідності дотримання партійних принципів кадрової політики. Вчити і виховувати треба особистим прикладом. Особливо це стосується молодих викладачів, які не пройшли життєвої школи. Парткому, факультетським організаціям треба посилити роботу з молодими викладачами.

Товариш Л. І. Брежнєв, виступаючи на XIX з'їзді ВЛКСМ, сказав, що змолду треба бути людьми вихованими, добрими, порядними, культурними, шануючими старших, справжніми громадянами соціалістичного суспільства.

Це і є програма роботи для всіх нас.

Доповідач аналізує підсумки учбового року в мережі партійної освіти. В 1981/1982 учбовому році працювало 19 методологічних семінарів, 12 теоретичних, 4 школи основ марксистсько-ленінського виховання партійного навчання охоплено понад 1000 осіб. Важливу роль в системі політичного навчання відіграють методологічні семінари, що сприяють зростанню ідейності та науковості викладання і підвищення рівня науково-дослідної роботи. Успішно в цьому напрямі вели свою роботу семінари біологічного, історичного, хімічного, філологічного, фізичного, юридичного, та РГФ факультетів.

На біологічному факультеті творчо вивчалися методологічні проблеми генетики і молекулярної біології.

Від ідеологічного, пропагандистського активу, в першу чергу, залежить багато що. Кожний комуніст, як політичний борець партії, повинен аргументовано викривати антинародну реакційну сутність буржуазної ідеології, антирадянські підступи маойстської пропаганди. А для цього необхідно, щоб навчання було зосереджено на найбільш важливих і ак-

туальних проблемах, щоб вивчення теорії будувалося в тісному зв'язку з хвилюючими людьми питаннями, щоб самі заняття проходили — жваво і цікаво.

Партійна організація університету веде велику пропагандистську роботу, надаючи допомогу обласній, міській та районній партійним організаціям в пропаганді суспільно-політичних знань на основі Постанови ЦК КПРС «Про 60-річчя утворення СРСР». Співробітники кафедр історії СРСР, історії КПРС та інших читають лекції, проводять науково-практичні конференції на підприємствах, залучають студентський лекторський актив до цього важливого питання. На основі досвіду цих кафедр провадяться Дні науки з інтернаціонального, патріотичного виховання в райцентрах області: в Красних Оках, Іванівці, Котовську.

Президія нашого університетського товариства «Знання» (керівник — професор М. Ф. Орзіх) провела ряд організаційних заходів, спрямованих на поліпшення роботи, децю підвищилися кількісні і якісні показники в лекційній пропаганді.

Зараз заключається договір про надання допомоги в пропаганді знань припортовому заводу, організації там «Трибуни вченого університету». Цю ініціативу варто підтримати всім факультетам.

Далі доповідач говорить про роль профспілкових організацій ОДУ в справі підготовки і святкування 60-річчя утворення СРСР. Варто вдосконалювати організаційну роботу профспілок, підвищити її дієвість.

Варто також підвищити авторитет профспілкових організацій у вирішенні головних питань організації соціального життя, відпочинку, у вирішенні питання про будівництво нового кооперативного будинку. Слід будувати роботу так, щоб адміністрація могла спиратися на профспілкові органи, радитись з профспілковою організацією. Товаришам І. К. Калмакану та О. І. Жмуріній треба пров'ялти принципи у всіх питаннях, а не відходити від вирішення гострих проблем, якщо це пов'язано з інтересами трудового колективу.

У справі виховання кадрів велике значення має вдосконалення стилю і методів роботи, виховання діловитості; у нас мають місце серйозні недоліки у виконавчій дисципліні, дехто забуває, що накази, розпорядження треба виконувати своєчасно.

Успіх справи вирішують люди, діловий стиль роботи, повага до людей, уважне відношення до їх запитів, що не виключає і вимогливості. Без серйозної допомоги з товариша, якому доручено ту чи іншу справу, не можна підвищити рівень роботи.

Серйозніше треба зайнятися зміцненнями матеріально-технічної бази університету, її збереженості. На часі — великі ремонтні роботи до початку нового учбового року; від усіх служб АГЧ вимагається особлива організованість.

Постанова ЦК КПРС «Про 60-річчя утворення СРСР», — говорить на закінченні доповіді, — визначає найважливіші сторони всієї нашої діяльності. Наша партійна організація, весь колектив повинні гідно зустріти знаменний ювілей.

ЮВІЛЕЙ

Потім почалось обговорення доповіді. На трибуні — доцент, парторг кафедри історії СРСР О. В. Гонтар. Він говорить, що вчені кафедри історії СРСР активно включились в роботу по гідній зустрічі 60-річчя утворення СРСР. При кафедрі працює науковий студентський семінар з комплексної наукової теми. Він розкриває проблеми радянського патріотизму і соціалістичного інтернаціоналізму, спадкоємності традицій робітничого класу. Редакція газети «За наукові кадри» систематично публікує фрагменти студентських робіт до 60-річчя утворення СРСР, прочитаних на семінарі і підготовлених під керівництвом членів кафедри. Практикуються поїздки викладачів і студентів, дні лекцій на підприємствах, в цехах, в колгоспах Іванівського району.

Доцент філологічного факультету В. П. Дроздовський піднімає актуальні питання роботи з першокурсниками. Дуже важливо, підкреслює він, щоб першокурсникам надавалась повсякденна допомога не тільки з боку кураторів, а і всіх викладачів. Справі виховання молоді необхідні творчий пошук, аналіз діяльності, узагальнення передового досвіду, якість, ефективність факультету громадських професій, взаємодіювання лекцій та інших форм нашої виховної роботи.

Завідувач кафедри державного та адміністративного права, голова університетського відділення товариства «Знання» професор М. Ф. Орзіх говорив про ту допомогу, яку варто надати низовим відділенням товариства «Знання» у справі підготовки до святкування 60-річчя утворення СРСР. Він говорить про велику освітню роботу, яку проводять вчені кафедр наукового комунізму, історії КПРС в містах. Гірше знаходиться справа на кафедрі філософії природничих факультетів. Погано налагоджена звіт-

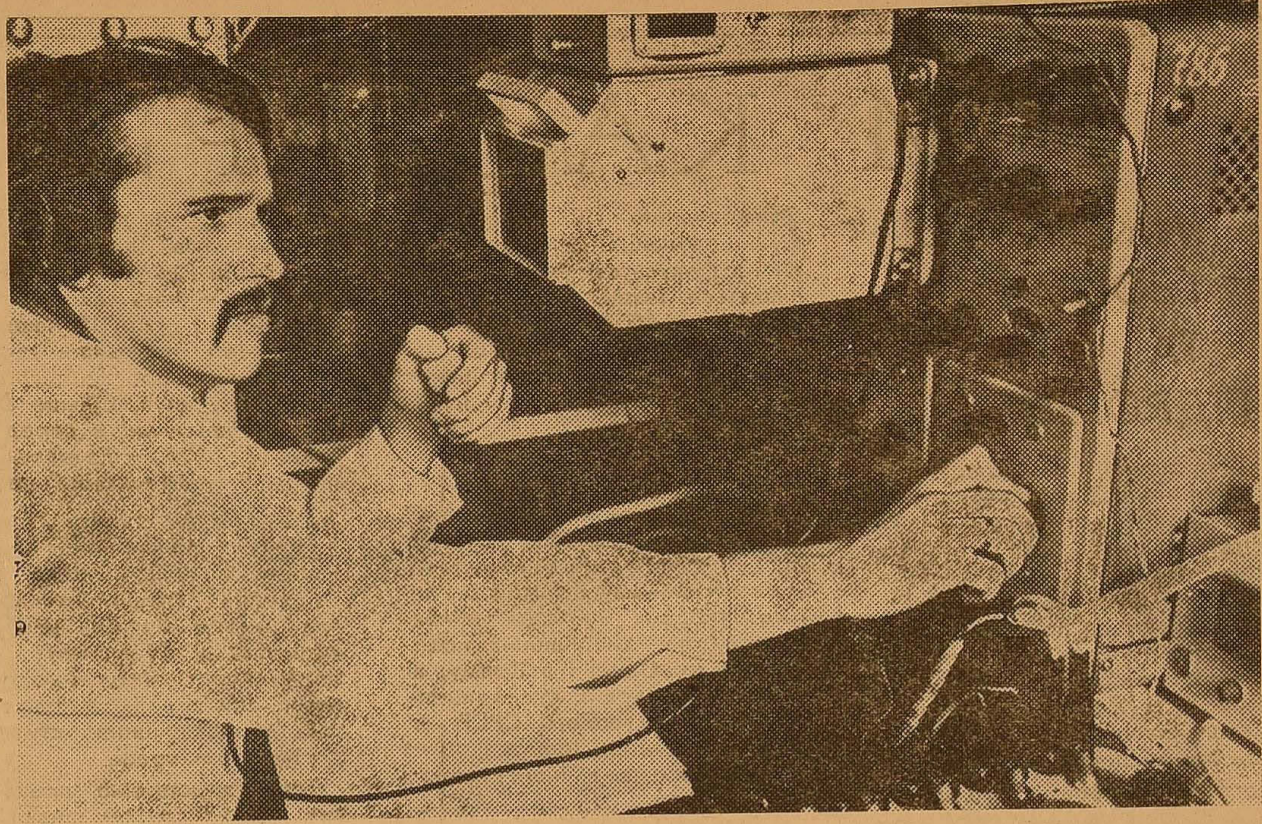
ність в нашому відділенні товариства «Знання», є факти приписок. З дня на день необхідно поліпшувати лекційно-пропагандистську роботу.

Секретар комітету комсомолу університету І. М. Коваль говорить про те велике враження, яке справила на комсомольців, на всю нашу молодь промова товариша Л. І. Брежнєва на XIX з'їзді ВЛКСМ. Зараз є необхідність організувати роботу по впровадженню в життя рішень з'їзду комсомолу. Продовжується змагання академічних груп. Хто попереду — це буде визначено в ході літньої сесії. Іде велика робота по організації і проведенню трудового літа. У комсомолу багато важливих завдань по виконанню Продовольчої програми, і, завіряє оратор, вони неодмінно будуть виконані.

Викладач кафедри історії КПРС С. Д. Кучеренко і парторг кафедри політекономії доцент П. І. Китаєв говорили про необхідність підвищення якості навчання, про ті форми і методи, які сприяли б цій важливій справі. Директор наукової бібліотеки університету П. М. Бондаренко розповів про заходи, які здійснює бібліотека, готуючись до 60-річчя утворення СРСР. Це і пропагандистська робота, і виставки, літературні читацькі конференції, огляди, всебічна допомога бібліотекам міста, тому що наша університетська бібліотека являється науково-методичним центром в регіоні.

Збори партійного активу університету прийняли постанову, спрямовану на гідну зустріч славного ювілею — 60-річчя утворення СРСР.

На зборах партійного активу була заслухана і прийнята до уваги інформація про роботу партійного комітету ОДУ за період з 17 березня по 2 червня 1982 р.

Студент IV курсу біологічного факультету Ігор Тимофєєв — комсорг групи, активний учасник художньої самодіяльності. На переддипломній практиці за вивченням функціональних особливостей кори головного мозку. Фото М. РИЖАКА.

Збори комсомольського активу

Відбулись збори комсомольського активу ОДУ. На порядку денному стояло питання — визначення завдань вузівського комсомолу по виконанню рішень XIX з'їзду ВЛКСМ і XXIV з'їзду комсомолу України. З доповіддю виступив секретар комітету комсомолу ОДУ І. Коваль.

Питання, поставлені на XIX з'їзді ВЛКСМ і XXIV з'їзді комсомолу України, стосуються кожного комсомольця, кожної первинної комсомольської організації, сказав доповідач. Він зупинився на тому, з якими підсумками вузівський комсомол підійшов до комсомольських з'їздів. Підсумки ці успішні: це і змагання комсомольських організацій, учбових груп за право називатися «Академічна група імені XIX з'їзду ВЛКСМ», це і те, що кожна друга комсомольська група виконала передз'їздові доручення від комітету комсомолу ОДУ, комсомольських бюро факультетів, покращилась індивідуальна робота бюро з членами ВЛКСМ, організовані трудові десанти, Марш миру, визначено кращий комсомольський загін в районі, що працює на базі СШ № 36, успішно йде підготов-

ка студентських загонів до трудового семестру.

Далі тов. І. Коваль зупинився на питаннях вдосконалення ідейно-політичної та трудової діяльності комсомольських організацій в світлі вимог XIX з'їзду ВЛКСМ. Він звернув увагу на продовження таких форм роботи комітету ЛКСМУ, як єдині комсомольські політдні, конкурс на кращого політінформатора університету, місячники атеїстичної і правової пропаганди, фотоконкурси. Конкретним внеском комсомолу в рішення Продовольчої програми, наміченої травневим (1982 р.) Пленумом ЦК КПРС, являється реалізація ініціативи студентів ОДУ: «Студентська молодь — сільській школі».

В виступах секретарів комсомольських організацій мехмату — В. П'ятова, філологічного факультету — І. Банделюка висувались проблеми поліпшення внутрішньої відповідальності комсомольських організацій, підвищення учбової, трудової дисципліни та якості знань студентів. Про проблеми поліпшення діяльності оперативних комсомольських загонів і правової роботи в світлі рішень XIX з'їзду ВЛКСМ розповів член комі-

тету комсомолу ОДУ О. Тишковський.

Про роль комсомольців історичного факультету в пропаганді рішень з'їзду комсомолу, матеріалів XXVI з'їзду КПРС, травневого (1982 року) Пленуму ЦК КПРС та про успіхи в лекційній діяльності розповів студент III курсу Г. Савельєв.

Питанням підвищення авторитету діяльності комсомольських організацій присвятив свій виступ секретар комсомольської організації співробітників мехмату О. Кононов.

У виступі голови Ради ветеранів університету О. В. Гриневої значна увага приділялась проблемі морального виховання молоді, спадкоємності в навчанні, взаємодії Ради за комсомольськими організаціями вузу в військово-патріотичній роботі.

Боець студентського будівельного загону «Цілина», студент III курсу фізичного факультету О. Осипчик розповів, як загін завоював I місце в змаганні між СВЗ ОДУ.

В роботі зборів комсомольського активу взяв участь і виступив секретар партійного комітету університету доцент Л. Х. Калуст'ян.

Абітурієнту-82

ФІЗИЧНОЇ ГЕОГРАФІЇ

Насущна проблема охорони природи і розробка питань розумного (наукового) природокористування висувують фізичну географію на передній край природничих наук.

Навчання студентів, що спеціалізуються по кафедрі фізичної географії, базується на вивченні класичних основ географії у сполученні з найсучаснішими тенденціями науки (космічна географія, математичне моделювання, використання ЕОМ та інше). Це сполучення робить навчання і фундаментальним і таким, що відповідає практичним завданням сьогодення.

Так, фізичній географії не можна навчити тільки в аудиторіях і лабораторіях. Для набуття навичок польових географічних досліджень студенти практикуються спочатку на учбовому польовому стаціонарі, потім в різних учбових та виробничих експедиціях (Крим, Кавказ, Карпати тощо). Всі студенти беруть участь в науковій роботі кафедри та її численних експедиціях. Вони взяли участь в екологічному

На прохання абітурієнтів, за ініціативою приймальної комісії, нижче розповідаємо про кафедри геолого-географічного факультету.

обґрунтуванні проекту каналу Дунай—Дніпро, а зараз вивчають проблему природокористування Дніпровського водосховища. З 1982 року ми починаємо надзвичайно цікаві дослідження по географічному обґрунтуванню програми заново створеного Причорноморського біосферного заповідника.

Наш регіон багатий родючими землями і тому, звичайно, географія не може обійти своєю увагою питання обґрунтування раціонального землекористування. В цьому напрямі наукової діяльності успіхи кафедри визнані у всесоюзному обґрунтуванні програми заново створеного Причорноморського біосферного заповідника. Наш регіон багатий родючими землями і тому, звичайно, географія не може обійти своєю увагою питання обґрунтування раціонального землекористування. В цьому напрямі наукової діяльності успіхи кафедри визнані у всесоюзному обґрунтуванні програми заново створеного Причорноморського біосферного заповідника. Наш регіон багатий родючими землями і тому, звичайно, географія не може обійти своєю увагою питання обґрунтування раціонального землекористування. В цьому напрямі наукової діяльності успіхи кафедри визнані у всесоюзному обґрунтуванні програми заново створеного Причорноморського біосферного заповідника.

Спіраться на класичну географічну науку, але йти в ногу з життям — такий наш девіз.

Г. І. ШВЕБС,
зав. кафедрою
фізичної географії.

ПАЛЕОНТОЛОГІЇ ТА РЕГІОНАЛЬНОЇ ГЕОЛОГІЇ

Це зовсім молода кафедра геолого-географічного факультету, що створена восени 1978 року. На кафедрі працюють 2 доктори геолого-мінералогічних наук і 6 кандидатів.

Учбова практика з геологічного картування продовжується 8 тижнів і проводиться на Кримському полігоні МДУ, що знаходиться в межах другої гряди Кримських гір.

В ході учбової практики студенти освоюють різні методи геологічної зйомки, набувають перші навички самостійної геологічної роботи. В останні роки ця практика організується дещо по-іншому, ніж раніше. В неї внесено елементи «ділової гри», що дозволяють активізувати роботу студентів, поліпшити їх підготовку до самостійної діяльності. Всі студенти об'єднуються в учбову геологозйомочну експедицію з структурою, що приблизно відповідає експедиціям, які працюють у виробничих геологічних об'єднаннях.

Після недовгого періоду підготовки і «вживання» в ролі студенти в значній мірі самостійно організують і проводять роботу по вивченню геологічної будови району практики. Крім того, і в організації побуту, відпочинку, підтримання необхідного порядку головна роль відводиться студентському самоуправлінню.

В програму учбової практики входить також ряд геологічних екскурсій в такі цікаві — і не тільки з наукового, а і пізнавального боку — місця, як Великий Кримський каньйон, м. Демєрджі, Керченське залізрудне родовище, грязєві вулкани.

Особливе місце в підготовці студентів-геологів посідає перша виробнича практика, коли вони направляються в геологозйомочні експедиції. Тут більшість студентів вперше знайомляться з справжньою геологічною роботою, бувають в таких місцях, де рідко ступає нога людини.

Дуже широка географія такої практики. Студенти розїжджаються в різноманітні кути нашої країни. Це не тільки манливі здалеку райони, пов'язані з трасою БАМ, Якутія, Далекий Схід, Чукотка, Камчатка, але і Україна, Нечорнозем'я.

Важливо відзначити, що при кафедрі діє палеонтологічний музей, де студенти проводять практичні заняття з палеонтології.

С. А. МОРОЗ,
зав. кафедрою
палеонтології і регіональної
геології, професор.
(Закінчення на 4-ій стор.).

ТРИ КАФЕДРИ

ІНЖЕНЕРНОЇ ГЕОГРАФІЇ ТА ГІДРОГЕОЛОГІЇ

Випускники, що спеціалізувалися на кафедрі геології та гідрогеології, працюють у всіх кутках нашої країни — від Камчатки до Білорусії, від Полярного Уралу до Киргизії. Вони займаються пошуками і розвідкою корисних копалин, вивчають властивості ґрунтів й сучасні геологічні процеси з метою забезпечення житлового, промислового, гідротехнічного та меліоративного будівництва. Від БАМу, АЕС, морського дна до житлового будинку — такий діапазон об'єктів, що потребують інженерно-геологічних досліджень для

забезпечення їх надійного функціонування. В останні роки на факультеті успішно розвивається також новий напрямок в геологічній науці — морська геологія, що вивчає геологічну будову, корисні копалини, інженерно-геологічні умови морського і океанічного дна.

За час навчання, що триває 5 років, студенти геологічного відділу вивчають суміжні (фізику, хімію, математику) та геологічні науки, проходять ряд учбових і виробничих практик на спеціальних полігонах в м. Одесі і в Криму, а також в польових експедиціях Міністерства геології СРСР в межах Камчатки, Чукотки, Якутії, України та в інших районах.

Навчання, керівництво практикою здійснюють досвідчені викладачі з великим стажем викладацької і практичної діяльності, серед яких 3 профе-

сори понад 20 доцентів. Вони забезпечують високий рівень підготовки своїх вихованців, про що свідчать такі факти — за повоєнні роки 10 наших випускників одержали вчений ступінь доктора геолого-мінералогічних наук, більше 60 — кандидатів наук; є серед них академік, кілька лауреатів Ленінської та Державної премій.

На кафедрі силами вчених і студентів проводиться значна наукова робота, успішно функціонують спеціальні лабораторії, що вирішують найбільш актуальні в науковому і господарчому відношенні проблеми, являючись водночас базою для залучення студентів до наукової праці.

Тож запрошуємо працівників, міцних духом юнаків та дівчат на геологічний відділ геолого-географічного факультету.

**М. РОТАР,
доцент.**

ФІЗИКІВ різних спеціальностей, включаючи астрономію, готує фізичний факультет, який об'єднує 6 кафедр — теоретичної фізики, експериментальної фізики, фізичної електроніки, теплофізики, загальної фізики і астрономії. За час навчання на факультеті студенти одержують глибокі і різноманітні знання з усіх розділів сучасної фізики, математики та загальних дисциплін.

Починається вивчення фізики з засвоєння загальних курсів — експериментальної основи фізики. Вивчається механіка, молекулярна фізика, електрика і магнетизм, оптика, атомна та ядерна фізика. Поряд з лекціями студенти проходять фізичний практикум, де виконують лабораторні роботи, тобто набувають навички проведення сучасного фізичного експерименту. На старших курсах починається вивчення курсу теоретичної фізики — електродинаміки, термодинаміки і статистичної фізики, квантової механіки.

З III курсу студенти спеціалізуються в тій чи іншій галузі фізики. Якщо ви обрали спеціальність фізика-теоретика, то на III—V курсах прослухаєте лекції і пройдете спецсеминари з теорії ядра і елементарних часток, з теорії відносності, що переживає в наш час своє друге народження, з квантової механіки, закони якої приводять до важливих практичних результатів.

Ті, хто бажає спеціалізуватися з фізики напівпровідників та діелектриків, що прогресує в наш час, прослухавши ряд спеціальних курсів з теорії твердого тіла, фізики діелектриків, електричних, оптичних і фотоелектричних властивостей напівпровідників та інших, займаються на кафедрі експериментальної фізики дослідженнями цих своєрідних матеріалів і приладів на їх основі. Без перебільшення можна сказати, що напівпровідникові, а останнім часом і діелектричні, прилади стали базою розвитку сучасної електроніки, спрямувавши її по шляху мікромініатюризації. Вони дозволили створити нові джерела електроенергії, розширили межі людського бачення, конструювати різні типи датчиків, що являються складовою частиною будь-якої автоматичної системи управління

виробничими процесами. Аналогічними питаннями займаються студенти на кафедрі фізичної електроніки. Тут досліджують напівпровідникові властивості штучних алмазів, створюють напівпровідникові джерела світла, займаються питаннями

НАШ ФІЗИЧНИЙ

ми лазерного випромінювання.

Якщо ви оберете кафедру теплофізики, то тут будете займатись питаннями горіння сучасних видів палива, вивченням фізики аерозолів. На кафедрі загальної фізики надається можливість вирішувати проблеми молекулярної фізики, вивчати процеси розчинення, плавлення і кристалізації, використовуючи найновітнішу лазерну техніку, досліджувати рідкі кристали.

На кафедрі астрономії досліджують пульсуючі і затемнені перемінні зірки, вивчають метеори і метеорити. Велика робота ведеться по конструюванню астрономічних інструментів, в тому числі телескопів та електрофотометрів.

Завершується освіта на факультеті підготовкою і захистом дипломної роботи, яка обов'язково містить елементи науково-дослідної творчості кожного студента. Матеріали кращих дипломних робіт публікуються в центральних і міжнародних наукових журналах, доповідаються на всесоюзних і республіканських семінарах, нарадах і конференціях.

У нас є хороші бази для проведення учбової виробничої практики (після II курсу), переддипломної практики (на V курсі), виконання курсових (на IV курсі) і дипломних робіт (на останньому році навчання). Це — науково-дослідний інститут фізики, астрономічна обсерваторія, проблемна лабораторія аеродисперсних систем, галузева лабораторія основ електронної техніки та інші наукові підрозділи університету. Крім того, студенти проходять практику і в нау-

ково-дослідних інститутах Радянського Союзу (Москва, Ленінград, Києва, Львова, Херсона), а також в лабораторіях Оломоуцького університету (ЧССР).

Всі перераховані вище види роботи передбачені учбовим планом і виконання їх являється обов'язковим. Сюди ж входить і УДРС — учбово-дослідна робота студентів, що являється невід'ємним елементом теоретичних курсів, загальних і спеціальних практикумів. Поряд з цим студентам надається широка можливість проведення самостійних наукових досліджень. Як правило, вони починаються з роботи в гуртку, а потім продовжуються безпосередньо на робочому місці в тій чи іншій науково-дослідній лабораторії. Студенти не просто бажані гості в таких лабораторіях, вони дуже часто являються їх штатними співробітниками. Приблизно 60 процентів студентів беруть участь в роботі з господарських тем, тобто тем, що виконуються за безпосереднім замовленням промислових виробництв.

Як і в усій науці, в фізиці радість творчості не тільки в дослідженні нових явищ, але і в навчанні інших людей основам улюбленої науки. Тому на факультеті велика увага приділяється учбовим дисциплінам педагогічного циклу: педагогіці, методиці викладання фізики, практичним заняттям з технічних засобів навчання. Під час проходження педагогічної практики (на початку V курсу) в середніх школах, технікумах і вузах міста студенти мають можливість творчого використання своїх знань. Сучасній фізиці потрібні люди різних смаків і нахилів. Потрібні і ті, хто любить загальні теоретичні побудови, і ті, хто захоплюється експериментальними дослідженнями, спрямованими на створення нових матеріалів і приладів, і ті, хто здатний навчати основам фізики молоде покоління. Освіта, одержана на фізичному факультеті, відкриває перед кожним випускником широкі можливості прикладання своїх сил і здібностей. А подальше залежить від його особистих якостей, нахилів, працьовитості, цілеспрямованості.

**Г. ЧЕМЕРЕСЮК,
декан фізичного
факультету.**

Надійшло літо — пора масових спортивних кросів.
Фото В. СІКОРСЬКОГО.

РОЗПОВІДІ ПРО ВЧЕНИХ

ВETERAN ВІЙНИ І П РА Ц І

Петро Михайлович Бондаренко. Половина життя цієї людини пов'язана з університетом.

Життя не балувало тих, хто народився в 20-і роки. Саме це покоління стало стійкою на захист Батьківщини в подум'яні роки Великої Вітчизняної війни. Десятьнадцятирічний Петро Бондаренко пішов на фронт. Воював в Заполяр'ї, на Волховському і Карельському фронтах, служив в гвардії. Він був розвідником. Ця служба вимагала не тільки великої відваги і мужності, але й винахідливості, вміння орієнтуватися в дуже складних ситуаціях, швидко приймати вірне рішення, розумітися в людській психології.

В 1953 році його прізвище вперше зустрічаємо в університетській документації: П. М. Бондаренко зареєстрований студентом історичного факультету. П'ять років він навчався тільки на «відмінно». Був постійним старостою свого курсу.

Після закінчення університету Петро Михайлович працює начальником учбової частини, потім — проректором, водночас веде викладацьку і наукову роботу на кафедрі історії КПРС.

В 1962 році він стає директором наукової бібліотеки Одеського університету. З цього часу розповідати про окремі факти з його біографії можна тільки пов'язуючи їх з тим, що зроблено ним в бібліотеці протягом цих 20 років, бо саме сюди вклав Петро Михайлович всю свою енергію і сили, тут витрачав свій робочий (і не робочий) час. Згодилися ті якості характеру, які вивувалися ще у воєнні роки.

Щороку бібліотека кращала. Значно розширилося її приміщення, що займає майже повністю другий і третій поверхи (а колишнє воно починалося за дерев'яною перегородкою, яка стояла посеред нинішнього залу каталогів).

Тепер майже всі відділи і навіть окремі сектори мають свої приміщення. Телефони пов'язані один з одним і підключені до міської телефонної мережі. У відділі книгосховища селекторний зв'язок. Самих відділів вже не п'ять, як було в 1962 ро-

ці, а вісім. З'явилися нові відділи: рідкісних книжок, масової і ідейно-виховної роботи, науково-методичний, а також сім секторів. Можна довго перераховувати, чого не було в бібліотеці 20 років тому: не було освітлення в ярусах, паркетних підлог, апарата «ЕРА» і т. д. Якщо все це у нас є, то це, безумовно, заслуга Петра Михайловича, це доказ його вміння представити свою установу і в місті, де наша бібліотека є міським методичним центром вузівських бібліотек, і в республіці, і в Союзі. (Саме на базі нашої бібліотеки проводилася у 1979 році Всесоюзна конференція з питань інформаційно-бібліографічної роботи).

Наукова бібліотека ОДУ згадується тепер у всіх соціальних спеціальних виданнях. Наукова робота П. М. Бондаренка спрямована тепер на розкриття нецінімого бібліотечного фонду. Його дослідження цих питань друкувалися в збірниках («Альманах бібліофіла», «Проблеми Британської історії»), в багатьох журналах. Він є співавтором або редактором тих бібліографічних покажчиків, які готує до друку наукова бібліотека, а таких покажчиків за останні 20 років опубліковано 39.

Водночас із керуванням всіма ділянками великого і складного бібліотечного механізму, сумлінно виконує П. М. Бондаренко свої партійні і громадські доручення. Він — член Республіканської бібліотечної науково-методичної комісії, член обласного бюро міжвідомчої бібліотечної ради, голова міського методичного центру вузівських бібліотек м. Одеси, член профкому університету, керівник теоретичного семінару при науковій бібліотеці.

Зараз П. М. Бондаренко обраний головою виборчої комісії по виборах до міської Ради народних депутатів м. Одеси.

В день 60-річчя ми бажемо квітлярів здоров'я, нових творчих успіхів в його складній, важливій роботі.

**В. ФЕЛЬДМАН,
Є. САВЕЛЬЄВА,
працівники НБ ОДУ.**

Редактор В. НІКОЛАЄВ.

ПИШІТЬ НАМ:

270000, Одеса-центр, вул. П. Великого, 2, держуніверситет, редакція газети «За наукові кадри».

ЗАХОДЬТЕ:

Одеса, вул. Радянської Армії, 24.

ДЗВОНІТЬ:

телефони: міський 23-84-13, внутрішній 841 (з міста 206-841).